

Samenvatting op 1 A-4

- De laatste jaren blijft de werkgelegenheid in Oss stijgen en de werkloosheid dalen. Sinds 2017 steeg de werkgelegenheid wel iets minder hard dan landelijk (Oss: +4,5%; NL: +5,1%). Toch nam het aantal werklozen wel meer af in Oss (Oss: -36% NL: -32%).
- In de coronaperiode (2020 → 2021) zagen we ook een lichte stijging van de werkgelegenheid (+0,6%; NL: +1%). In die periode nam de werkgelegenheid in Oss vooral toe in de Logistiek- en Bouwsector (beiden met zo'n 3% gestegen). In de Pharma- en Maakindustrie nam de werkgelegenheid in Oss juist af (beiden met zo'n 2%). De daling van de werkloosheid (-7,5%) en de stijging van het aantal starters (+13%) was in die periode in Oss wel bijna 2x hoger dan landelijk.
- Oss is en blijft een echte industriestad. De maakindustrie levert naar verhouding (nog steeds) de meeste banen (gemiddeld 136 per duizend inwoners). Ondanks een zeer lichte krimp sinds 2017 (-0,3%) levert de maakindustrie in Oss naar verhouding 2x zoveel banen als landelijk.
- Toch zijn ook de topsectoren goed vertegenwoordigd in Oss, met de logistieke- en bouwsector voorop (respectievelijk 94 en 84 banen per duizend inwoners). Sinds 2017 zien we in beide sectoren een stijging van de werkgelegenheid. Vooral in de bouw nam de werkgelegenheid toe (+13%). De stijging in de Logistiek (+2%) is in Oss wel iets minder dan landelijk (+3%) en in de Benchmark (+4%).
- De Pharma-sector valt vooral op doordat deze sector naar verhouding 10x meer werkgelegenheid biedt in Oss dan gemiddeld landelijk en in de benchmark (66 banen per duizend inwoners). Wel laat de sector een lichte daling van de werkgelegenheid zien sinds 2017 (-2,3%). De banen in deze sector komen voor 88% van grote bedrijven (> 50 werknemers).
- De Agrifoodsector is als topsector het minst vertegenwoordigd in Oss (20 banen per duizend). Zeker als je het vergelijkt met de benchmark (41 banen per duizend). De werkgelegenheid in de Agrifoodsector blijft in Oss al jaren stabiel, waar we het in de benchmark wel zien toenemen.
- In Oss steeg sinds 2017 vooral het aantal ZZP-banen (+40%). Dat is een hardere stijging dan gemiddeld in Nederland (+26,5%) en de Benchmark (+30,4%). Vooral in de Maakindustrie nam de werkgelegenheid voor ZZP-ers toe, net als in de Pharma- en in de Bouwsector.
- Ook het aantal startende bedrijven in Oss nam sinds 2017 behoorlijk toe van 10 naar 17 per duizend inwoners.

Economische structuur van Oss - **TOPSECTOREN**

Hoe groot is het aandeel (vertegenwoordiging) van de topsectoren in Oss?

Gekeken is naar de verhouding van het aantal banen per duizend inwoners van 18-66 jaar.

- De topsector Logistiek biedt de meeste arbeidsplaatsen (94 per duizend). Dat is vergelijkbaar met het landelijke aandeel (93). In de Benchmark is de logistieke sector duidelijk meer vertegenwoordigd (119 per duizend).
- De Bouwsector is in Oss eveneens stevig vertegenwoordigd, want levert per duizend inwoners zo'n 84 banen. In Nederland en de Benchmark ligt dat aandeel een stuk lager (NL:47; BM:43).
- Ook de Pharma is voor Oss ook een belangrijke sector. Zo biedt deze topsector 66 banen per duizend inwoners (NL en BM: 6 per duizend).
- De Agrifoodsector is in Oss het minst vertegenwoordigd van de topsectoren. Gemiddeld biedt deze sector 20 banen per duizend inwoners (NL: 23 en BM: 41).
- Toch is en blijft Oss een echte industriestad met zo'n 136 banen per duizend inwoners in de maakindustrie (NL: 66; BM: 122). *[geen topsector]*

Ondanks dat Oss een typische industriestad is, blijkt dat de Osse bedrijvigheid wel gedifferentieerder is dan de benchmark (banen zijn meer verdeeld over verschillende sectoren). D.w.z. dat de Osse economie minder specialistisch is: Osse indexscore: 0,79; Benchmark indexscore: 0,87.

Ontwikkeling Osse economie (2017-2021)

Tabellen 3.2, 3.4 en 3.6 en figuren 1 a t/m d

Werkgelegenheid stijgt, maar niet overal

- Voor de 5 onderzochte sectoren samen (Agrifood, Logistiek, Pharma, Bouw en Maakindustrie) steeg de werkgelegenheid (+4,5% sinds 2017).
- De werkgelegenheid in deze sectoren nam landelijk iets meer toe (NL: +5,1%).
- In de Benchmarkgemeenten steeg de werkgelegenheid daarentegen juist minder hard (BM: +3,7%).
- Sinds 2017 steeg de werkgelegenheid in Oss vooral in de:
 - Bouw (+13,4%)
 - Agrifood (+1,7%)
 - en Logistiek (+1,6%).
- De totale werkgelegenheid daalde sinds 2017 wel iets in de:
 - Pharma (-2,3%)
 - en Maakindustrie (-0,3%).
- In die laatste 2 sectoren is de werkgelegenheid in Oss stukken hoger dan gemiddeld in Nederland. Zo biedt (in verhouding tot aantal inwoners):
 - de Maakindustrie 2x zoveel werkgelegenheid in Oss als landelijk
 - de Pharmasector 10x meer werkgelegenheid in Oss dan landelijk.

Stijging ZZP-ers

- De relatieve stijging van de werkgelegenheid sinds 2017 zien we vooral bij ZZP-ers. Zo steeg het aantal banen in Oss gemiddeld in de 5 sectoren bij ZZP-ers met 40% (NL: 26,5%; BM: 30,4%).
- Vooral in de Maakindustrie nam de werkgelegenheid voor ZZP-ers toe Maar ook in de sectoren Pharma en in de Bouw zagen we de ZZP-ers relatief hard stijgen:

◦ ZZP-Maakindustrie	Oss: +64,1%	NL: +25,5%
◦ ZZP-Pharma	Oss: +56,3%	NL: +8,6%
◦ ZZP-Bouw	Oss: +50%	NL: +36,5%

Meer starters

- Jarenlang lag het aandeel startende bedrijven in Oss onder het landelijk gemiddelde. Maar in de periode 2017-2021 veranderde dat. Toen steeg het aantal starters in Oss van 10 naar 17 per duizend 18-66 jarigen.
- Procentueel gezien is dat een stijging van +64%. Duidelijk meer dan gemiddeld in Nederland (van 13 naar 17= +37%) en de Benchmark (van 10 naar 15= +48%).

Hogere opleiding

- Zowel landelijk als in Oss neemt het opleidingsniveau toe. Het gemiddeld opleidingsniveau van de beroepsbevolking steeg sinds 2017 in Oss wel iets harder (+3,6%) dan gemiddeld in Nederland (+2,9%)
- Hoewel het landelijk opleidingsniveau gemiddeld hoger is dan in Oss, blijft dit verschil relatief klein.

Meer werkzamen en minder werklozen

- De werkzame beroepsbevolking in Oss nam sinds 2017 harder toe dan gemiddeld in Nederland (+7,3% t.o.v. +6,6%)
- Daarnaast daalde de werkloosheid; zelfs iets meer in Oss (-36%) dan gemiddeld in Nederland (-32%).

Ontwikkeling Osse economie (2020-2021)

Tabellen 3.1, 3.3 en 3.5 en figuren 1 a t/m d

Algemene ontwikkelingen in coronaperiode (2020→2021)

- Het laatste jaar (2021) zien we dat de groei van het aantal starters sinds 2020 bijna 2x zo hard steeg in Oss in vergelijking met Nederland (respectievelijk 13,1% t.o.v. 6,6%).
- De Netto arbeidsparticipatie steeg en 1,5%, iets meer dan landelijk (1,2%).
- De Werkloosheid daalde met 7,5%, ruim 2x meer dan landelijk (-3,3%).
- Het opleidingsniveau steeg licht (0,7%). Daarin wijkt Oss niet echt af van het landelijk gemiddelde.
- Ook steeg het vermogen in Oss, maar minder hard dan landelijk (+7% t.o.v. +9%).

Ontwikkelingen werkgelegenheid in coronaperiode (2020→2021)

- In het coronajaar 2020 steeg de werkgelegenheid in de Osse Agrifoodsector met 1,7%, waar deze landelijk licht afnam (-0,2%).
- In Oss nam de werkgelegenheid in de Logistiek toe met zo'n 3%, waar deze landelijk nagenoeg gelijk bleef (0,1%).
- De werkgelegenheid in de Pharma nam in Oss af (-2%). Landelijk steeg deze sector heel licht (+0,5%). In de Benchmark namen de banen in deze sector wat meer toe (+5,3%).
- De werkgelegenheid in de Bouw groeide in Oss met bijna 3%. Die procentuele ontwikkeling zien we ook landelijk.
- In de maakindustrie nam het aantal arbeidsplaatsen in de coronaperiode af, zowel in Oss (-2%) als landelijk (-0,6%). Alleen in de benchmark zien we een lichte stijging (+0,6%).

Ontwikkeling Osse sectoren (2010-2021)

Figuren 2 a t/m e (deels tabellen paragraaf 3)

a. AGRIFOOD

- De Agrifoodsector is in Oss als topsector het minst vertegenwoordigd. De sector biedt al sinds 2014 zo'n 20 banen per 1000 inwoners (18-66 jaar).
- De vertegenwoordiging van de sector is iets gedaald t.o.v. 2010 toen de sector nog 22 banen per duizend inwoners bood.
- De werkgelegenheid in de Agrifoodsector nam sinds 2010 vooral af bij grote bedrijven (>50 werkzame personen; van 14 naar 12 per duizend).
- De laatste jaren zien we dat het aandeel Agrifood in Oss wel weer iets is gestegen (+2,7% sinds 2017 en +1,7% sinds 2020).
- Elders zien we dat de vertegenwoordiging van de sector toch harder steeg. Zo groeide het aantal banen in de Agrifoodsector sinds 2010 landelijk van 20 naar 23 banen en in de benchmark zelfs van 27 naar 41 banen per duizend inwoners.

b. LOGISTIEK

- De Logistieksector is in Oss als topsector het meest vertegenwoordigd. Het hoogste aandeel van de Logistiek in Oss was in 2010/11 (100 banen per duizend inwoners).
- Daarna zakte het aandeel van 97 (in 2016) naar 91 (in 2018), om vervolgens weer langzaam op te klimmen naar 94 (in 2021).
- In het laatste jaar (2020 →2021) steeg het aantal arbeidsplaatsen Logistiek in Oss meer dan elders (+3,1%; NL: +0,1%; BM: -0,2%).
- Desondanks is het aandeel Logistiek banen in de Benchmark sinds 2010 veel harder gestegen dan in Oss (BM: 109 naar 119; NL: van 90 naar 93).
- De werkgelegenheid in de Logistiek-sector nam sinds 2010 vooral af bij grote bedrijven (>50 werkzame personen; van 52 naar 42 per duizend).
- In de MKB steeg het aandeel wel (van 42 in 2010 naar 46 in 2021). Landelijk nam dit juist af (van 39 naar 36).
- Het aandeel ZZP-ers blijft in de Osse Logistiek-sector al jaren nagenoeg gelijk (6 per duizend). Landelijk nam het iets meer toe (van 5 naar 7).

c. PHARMA

- De Pharmasector is in Oss als topsector ook flink vertegenwoordigd (66). Toch daalde het aandeel flink in de periode 2010-2013 (van 84 naar 61). Daarna zagen we het aandeel weer stijgen en is het aandeel nu al enkele jaren stabiel op zo'n 65-67 banen per duizend inwoners.
- In de benchmark en landelijk bleef het aandeel sinds 2010 heel stabiel, maar ligt het wel een stuk lager dan in Oss (6 per duizend inwoners).
- De werkgelegenheid in de Osse Pharma wordt vooral geboden door grote bedrijven (88% >50 werkzame personen).

d. BOUW

- De Bouwsector is in Oss de 2^e topsector qua vertegenwoordiging. Het aandeel steeg sinds 2010 van 78 naar 84 banen per duizend inwoners.
- Vanaf 2012 nam de werkgelegenheid in de bouwsector nog af naar 70 in 2015. Maar daarna groeide de sector duidelijk weer.
- Sinds 2017 steeg de werkgelegenheid in de bouw in Oss met 13,4% (NL: 12,5%; BM: 16,2%).
- Landelijk leveren ZZP-ers een opvallend groot aandeel van de werkgelegenheid in de Bouw (31%). In Oss is dat aandeel 25%.

e. MAAKINDUSTRIE

- De Maakindustrie is in Oss de belangrijkste werkverschaffer en dat was in 2010 ook al zo. In vergelijking met het landelijk aandeel (66) biedt Oss ruim 2x zoveel werkgelegenheid (136 per duizend).
- Ook in de benchmark ligt het aandeel in de maakindustrie een stuk hoger dan landelijk (122).
- Toch zagen we wel een daling. Zo was het aandeel in 2010 nog 160 per duizend, met als dieptepunt 129 banen per duizend inwoners in 2015.
- Sinds 2017 bleef de werkgelegenheid in de Osse maakindustrie nagenoeg stabiel (-0,3%). In de coronaperiode (2020-2021) zien we wel weer een iets sterkere daling van de werkgelegenheid (Oss: -2%; NL: -0,6%).